

Onderwerp: Beheercomité 13

Datum: 21/03/2024

Deelnemers:

- Gemeente Zwijndrecht
- Zwijndrecht Gezond
- Lantis
- Departement Omgeving
- Common Ground
- OVAM
- VMM
- Natuurpunt
- Preventiewerkers

Beheercomité 13

Agendapunt	Vorbereiding
1. Adviezen Beheercomité	CGR
2. Actie 26: Toelichting afvoerroute	3M - ERM
3. Actie 27 tem 31: a. Beslissing BBO b. Communicatie BBO – BSP	OVAM 3M
4. Rol lokale coördinator	Departement Omgeving
5. Rapportage SVB – SO – SB	CGR
6. Varia	

1. Adviezen Beheercomité

We bekijken waar er vooruitgang is geboekt in de adviezen van het Beheercomité en welke acties vereist zijn.

- **Impact op de Schelde:**
 - o Dit is een bovenlokale problematiek. De coördinator bekijkt verder wat zijn rol in deze bovenlokale problematiek kan betekenen. De afspraak werd gemaakt dat VMM overzicht geeft van de reeds bestaande acties voor de gezondmaking van de Schelde en haar natuur en deze bespreekt met Departement Omgeving en Natuurpunt, om te zien welke concrete acties daar nog aan kunnen toegevoegd worden.

2. Actie 26: Toelichting afvoerroute

Op vraag van het Beheercomité geeft 3M-ERM een toelichting over afvoerroute van zone 1A. Deze toelichting werd door Tractebel (in opdracht van 3M) gegeven in de voormiddag aan AWV en Lantis:

- Er wordt kort ingegaan op de historiek van de afvoerroute van zone 1A:
 - o Vijf scenario's zijn ten opzichte van elkaar afgewogen op basis van een multicriteria-analyse (MCA). Aan verschillende criteria wordt een waarde toegekend en aan de hand hiervan worden scenario's gerangschikt. De criteria zijn de volgende: 1) technische uitwerking en mobiliteit, impact en hinder op de omgeving, impact op startdatum sanering, haalbaarheid vergunningstraject en remedieerbaarheid. Scenario 2 'Tijdelijke brug over de E34 naar de TRO' had op basis van de MCA een duidelijke voorkeur. Na akkoord van de stakeholders werd op 23 december 2023 door 3M een vergunning ingediend voor scenario 2. Het Beheerscomité heeft als reactie gevraagd om het alternatief 'rechtdoor scenario' te bekijken, een 6de scenario. Er werd een haalbaarheidsstudie op gemaakt.
- Haalbaarheid voorstel BC:
 - o F41 als fietstunnel onder de weg lijkt niet mogelijk. De uitwerking van een fietstunnel is niet haalbaar en de kosten lopen te hoog op. De haalbaarheid van een fietsbrug werd onderzocht voor dit scenario.
 - o Wat betreft de technische complexiteit zien we dat er aanpassingswerken moeten plaatsvinden aan de geluidsberm.
 - o Men verwacht ook filevorming op basis van enkele verkeerssimulaties.
 - o Volgens Tractebel zorgt dit voor een verschuiving van minstens 9 maanden van de starttermijn van de saneringen.

Er komen enkele vragen vanuit het Beheercomité:

- Hoe evolueert de verkeersdrukke als de spitsuren vermeden worden?
 - o 3M/ERM: Dit is niet bekeken, maar zou zorgen voor te beperkte werktijd.
- De inrichting van de TOP zou bij het brugalternatief pas starten half mei 2025, hoewel op de laatste bewonersvergadering is aangegeven dat de sanering van de eerste tuinen start einde 2024 - begin 2025.
 - o 3M/ERM: Dit is een voorzichtige schatting om het vergunningstraject te doorlopen. Anderzijds moet de aannemer voldoende tijd nemen om detail ontwerp te maken.
 - o 3M/ERM: Tijdens de toelichting is er een foute timing doorgegeven. De start van de bouw van de brug is volgens de huidige planning nog steeds eind 2024, waarbij dan de start van de saneringswerken (werfinrichting en aansluitend sanering tuinen) kan starten in mei 2025. Er is dus, op basis van de huidige beschikbare informatie, geen vertraging ten opzichte van de eerdere doorgegeven timing.
- Is er een omleiding van de fietsers mogelijk zodanig dat de fietsbrug niet aangelegd moet worden.
 - o 3M/ERM: Dit is niet bekeken.
- Wordt de vooruitgang van de bronsanering en de sanering van de Palingbeek meegenomen in de Multicriteria-analyse?
 - o 3M/ERM: Dit is niet meegenomen in de Multicriteria-analyse. We hebben dit wel vermeld in de omgevingsvergunningsaanvraag. Het openbaar onderzoek start in april en het nummer van het

- dossier is OMV_2023160428). Er wordt aangegeven dat de brug en aanleg van de weg weinig impact zal hebben op de brongerichte sanering.
- Er mag ook geen interactie zijn in de barrière in de Palingbeek. Is dit het geval? We zouden hier graag een duidelijk antwoord en bewijs van krijgen.
 - o 3M/ERM: Er gaan twee pompen moeten verzet worden. De afwatering/infiltratie zal wel op een ander gebeuren. Andere impact ziet ERM niet.
 - Waarom is de fietstunnel niet interessant?
 - o 3M/ERM: Wat betreft de tunnel, waren er meerdere argumenten die nadelig zijn, zodat gekozen is voor een fietsersbrug:
 - De geometrische inplanting
 - Door de lengte van de aanloophellingen komen meerdere bestaande aansluitingen in het gedrang. In bijlage vind je een figuur met een schematische aanduiding van de tunnel en de afgeknipte toegangen.
 - De afstand tussen van de Neerstraat t.o.v. de tunnel creëert een onveilige situatie. Daardoor zou de Neerstraat richting Vredesbos moeten opgeschoven worden.
 - De interactie met de bestaande nutsleidingen, die verplaatst moeten worden voor de realisatie van de tunnel:
 - Diverse telecomleidingen van Proximus en Telenet
 - HS, MS en LS van Fluvius
 - Waterleiding Waterlink
 - Openbare verlichting (fietssnelweg)
 - Technische complicaties: De tunnel zit grotendeels onder de grondwatertafel, waardoor de uitvoeringscomplexiteit en -duur stijgt.
 - Gesloten bouwkuip nodig om de zettingen naar de omgeving te beperken.
 - De tunnel moet beveiligd worden tegen opdrijven
 - Hemelwater moet opgepompt worden.
 - Timing:
 - Gezien de complexiteit van de tunneloplossing moet er langere studietermijn ingerekend worden. Voor de volledige studietermijn en afstemming met alle partners wordt een termijn van 7 maand ingerekend.
 - De complexe constructie vraagt een langere bouwtermijn.
 - Ten opzichte van het ingediende tracé (brug) moet een extra termijn van 24 maanden bijgeteld worden om de werken voor de tunneloplossing te kunnen opstarten.
 - Mobiliteit: Tijdens de uitvoering van de werken dient een omleiding van de fietssnelweg voorzien te worden. De overkoepeling op de Neerstraat is door het typeprofiel van de Neerstraat verre van ideaal en eerder niet wenselijk. De optie met de kleinste ruimtelijke impact bestaat erin om de fietssnelweg aan te sluiten op de Neerstraat ter hoogte van de start van de aanloophellingen. Dit vormt gedurende een lange periode een belangrijke omrijfactor.
 - o ERM/3M: Het voorstel 'tracé rechtdoor' bevatte een omleiding op het bestaande fietstracé, daarom is opnieuw met een omleiding gewerkt maar dan met een brug in plaats van een tunnel zoals hierboven toegelicht. Een dergelijke omleiding is ook wenselijk volgens de visie van Lantis om zoveel als mogelijk fietsers aan te trekken en te laten rijden op eigen infrastructuur. Om deze reden was ook in de eerste versie van de ontsluiting, aansluiting op de kluirotonde, de nodige aandacht gegeven aan de bouw van een parallel, eigen fietspad en niet via een omleiding op bestaande wegenis. De duurtijd van de werken waarvoor deze ontsluiting nodig is, is ook voldoende lang om voor een degelijke omleiding en eigen tracé te kiezen.
 - Hoe moet de geluidsimpact geïnterpreteerd worden? De intensiteit en de hoogte van de brug is wel van belang voor de impact van het geluid.
 - o 3M/ERM: Er zijn modelleringen gemaakt die in 3M zijn uitgevoerd.
 - Welke route zal gebruikt worden voor de werftransporten voor de aanleg van het zuidelijke brughoofd?
 - o 3M/ERM: Daar is nog geen uitsluitsel over hoe dit best zou gebeuren. Hier moet men nog een beslissing over maken.
 - Kunnen de brug en de TOP simultaan aangelegd worden?

- 3M/ERM: De brug en de verharding van de zone waar de TOP en de overige werfinfrastructuur zal komen, zal effectief samen aangelegd worden door één partij die apart zal geselecteerd worden. Nadat deze brug en verharding is aangelegd, kan de werfinrichting en bouw TOP starten door de aannemer die zal geselecteerd worden voor de saneringswerken. Immers, deze werfinrichting en bouw TOP kan pas starten van zodra de brug klaar is en kan meteen op een nieuwe daartoe aangelegde verharding gebeuren waar ook al de nodige afwatering is voorzien.
- Hoe hangen de bouw van de brug en het op voorhand saneren samen?
 - ERM: Sanering wordt beschouwd als een onderdeel van de bouw van de brug. Op die manier kunnen we de vooruitgang van de sanering garanderen. 3M/ERM geeft aan dat zelfs na de voorafgaande sanering van het traject voor de afvoerroute (deel Palingbeek en 3M-terrein), de werken aan de brug over de E34 op 19/5/2025 zullen starten. Het rechtdoor-tracé zou pas op 1/2/2026 van start kunnen gaan.
 - 3M/ERM: De brug zal aangelegd worden over de zone tussen de E34 en de 3M site, enkel brugpijlers zullen in deze zone geplaatst worden. Voordat de installatie van de brugpijlers plaatsvindt, zal op die locatie al gesaneerd worden, zodat in een latere fase rondom de pijlers kan gewerkt worden. Ook de sloop van de bestaande weg zal kunnen gebeuren, aangezien voldoende vrije werkhoogte onder de brug is voorzien, waarna de sanering en heraanleg van de Palingbeek kan geschieden. Wat de sanering zal zijn ter hoogte van de brugpijlers zal parallel met de opmaak van het BSP Palingbeek & Blokkesdijk, voorzien tegen 1 december, uitgewerkt worden. Het is op dit moment nog niet beslist hoe de sanering zal gebeuren, maar graven zal in ieder geval nog mogelijk zijn, mocht deze techniek weerhouden worden. Dit is eveneens toegelicht in de nota bij de OVA, dewelke nu in openbaar onderzoek is gegaan.
- Hoe wordt er rekening gehouden met de contaminatie na de werken?
 - 3M/ERM: Nieuwe contaminatie kan mogelijk ontstaan door verspreiding van stof. Ter hoogte van de nieuwe weg zal deze verontreinigde grond verwijderd worden, waarbij stof mitigerende maatregelen genomen zullen worden in lijn met de huidige maatregelen die gelden op de site van 3M. Gelieve te noteren dat er op de site stofmonitoring plaatsvindt zodat bij vorming van te veel stof meteen ingegrepen kan worden. Ter hoogte van andere zones op het terrein, waar geen nieuwe wegenis zal aangelegd worden, zijn momenteel alle acties in uitvoering volgens de goedgekeurde voorzorgsmaatregel rond beheersing van stof op de site. Per kwartaal wordt een voortgangsrapport ingediend bij de OVAM.

3. Actie 27 tem 31: Bodemonderzoeken

Op vraag van het Beheercomité geeft de OVAM duiding bij hun beslissing rond de goedkeuring van het BBO:

- Het BBO werd goedgekeurd na het afwegen van de pro's en contra's. De doelstelling is om vooruit te gaan. OVAM laat wel de deur openstaan om bijkomende zaken te onderzoeken. Dit gaat o.a. over verdachte stoffen en het meten van nieuwe parameters. Op basis daarvan kan het beeld bijgesteld worden doorheen de jaren.
- De contouren van de te saneren zone zijn ingetekend op basis van correlaties met de vervuiling. Op basis van bijkomende onderzoeken kan de contour nog bijgesteld worden.
- Voor de Schelde is geen sluitend onderzoek beschikbaar. Waar nodig zal 3M een aanpak uitwerken of financieel bijdragen.
- Conclusie is dat we vooruit willen met een paar zones (woonzones, de Scheldetunnel en de Palingbeek) vooruit waardoor het beschrijvend bodemonderzoek met voorbehoud werd goedgekeurd.

Er komen enkele vragen:

- Wat als er beroep komt?
 - OVAM: Iedereen kan in beroep gaan. We moeten iedereen kunnen geruststellen dat dit een tussenstap is. Bijkomende data mogen altijd gedeeld worden. Er zijn ook andere bronnen in de omgeving en het beeld van deze andere hotspots wordt verder verfijnd. Dit zorgt ook voor een beter beeld op de impactzone van 3M. Het beschrijvend bodemonderzoek is dus geen eindpunt.
- Zijn er al hotspots die ambtshalve vrijgesteld zijn van verder onderzoek?
 - OVAM: OVAM denkt niet dat dit het geval is. Er is nu een opdracht lopende om de hotspots te rangschikken in functie van belang om bodemonderzoeken te starten.

- Wat is de plicht van de brandweer na creatie van hotspots door het blussen van een brand?
 - o OVAM: de saneringsplicht ligt bij de eigenaar of gebruiker van de grond waar de verontreiniging tot stand is gekomen. Bij een brand is dit dus niet de brandweer. Er komt een mechanisme om cofinanciering te vragen voor het onderzoek naar PFAS bij branden. Grote hotspots komen van grote branden en zijn naar alle waarschijnlijkheid wel industrieel zijn.
- Hoe gaan we om met gebieden langs de snelwegen?
 - o OVAM: Knooppunten waar veel ongevallen gebeuren zijn een vermoedelijke bron van PFAS-verspreiding.

Op vraag van het Beheercomité geeft 3M kort toelichting over hoe ze de communicatie de komende periode willen aanpakken.

- Wat met de communicatie naar getroffen en door BBO?
 - o OVAM: Bewoners van gronden die bijkomend zijn opgenomen in het bodemonderzoek krijgen een bodemattest met een begeleidende brief, het is aan de sanering plichtige (3M) om communicatie te voeren over het onderzoek en de resultaten.
- Hoe gaan we om met de percelen die buiten de contouren van het nieuwe BBO vallen? Officieel (door voorgaand BBO) vallen ze nog altijd in de impactzone van 3M.
 - o OVAM: BBO blijven officieel bestaan en de percelen blijven gelinkt aan impactzone 3M, maar zijn dus geen onderdeel van het BSP dat verwacht wordt tegen 1 april.
- Is het mogelijk om een bewonersvergadering te organiseren want mensen zijn nooit aangesproken geweest over het BBO en BSP.
 - o OVAM: er worden brieven gestuurd naar de eigenaars van gronden waar saneringswerken gepland zijn. Eigenaars hebben een maand tijd om te reageren op het BSP. Het onderzoek loopt van 9 april tot 9 mei als het BSP volledig is. De eerste week van mei zou een interessante timing zijn voor een bewonersvergadering door 3M.
- Het beheercomité geeft aan dat een bewonersvergadering in de vorm van een tentoonstelling interessant kan zijn om een grote groep te bereiken. Departement Zorg moet zeker meegenomen worden als partner richting de gezondheid.

4. Rol lokale coördinator

Op vraag van het Beheercomité licht de coördinator zijn opdracht toe. De lokale coördinator staat in voor de coördinatie van overlegstructuren, diverse acties en de communicatie over de pijlers/acties heen. De lokale coördinator moet hierbij vier doelen voor ogen houden: eenduidige communicatie, eenduidig beleidsadvies, identificeren van knelpunten & het aanpakken van bepaalde issues op het juiste niveau in functie van oplossingen en tot slot als brugfiguur optreden tussen de Vlaamse Regering en het lokaal niveau.

Het Beheercomité vult aan met vragen en opportuniteiten die ze zien in kader van deze nieuwe rol:

- Wat na 31 januari 2025 als de opdracht afloopt?
 - o Coördinator: Er wordt een evaluatie gepland. De opdracht zal naar alle waarschijnlijkheid nadien verlengd worden.
- Gaan ze hier tijdens een volgende legislatuur ook aan werken?
 - o VMM: Insteek vanuit ZZS is zeer belangrijk, dus zal ook een belangrijk topic zijn voor de volgende regering.
- Belangrijk om knelpunten te identificeren binnen de acties die nu vertraging oplopen en bekijken wat de rol van de coördinator kan zijn voor deze acties.
 - o Coördinator: De coördinator heeft al met verschillende partijen samengezeten. Hij wil in de toekomst de stakeholders verder bevragen. In de toekomst moeten de zaken sneller op de juiste tafel komen om zo zaken te kunnen versnellen.
- Veel mensen gaan pas wakker liggen van de problematiek als de graafmachines zichtbaar zijn. Hoe ga je daarmee om in kader van de bevraging?
 - o Coördinator: Het is belangrijk om dit zo holistisch mogelijk te bevragen.

5. Rapportage SVB – SO – SB

Ter voorbereiding van de rapportage naar de Vlaamse Regering bespreekt het Beheercomité de voorbereiding opgemaakt door Common Ground. De rapportage van het Saneringsverbond, Saneringsovereenkomst en Sitebesluit wordt een onderdeel van de geïntegreerde rapportage over zowel de Vlaamse als de Lokale PFAS-aanpak.

6. Varia

a. Oosterweelwerken

Lantis en 3M hebben opnieuw samengezeten. Zonder BSP blijft het moeilijk om afspraken te maken met 3M. Een versnelde aanpak is een optie, maar 3M maakt geen aanstalten in die zin. Lantis kijkt naar juridische stappen om verder te kunnen werken.

b. Voorzorgsmaatregelen Palingbeek

Voorstel voor de Palingbeek gelanceerd. Enkele voorzorgsmaatregelen kunnen uitgevoerd worden zoals op korte termijn de Palingbeek te ruimen. Deze ruiming zal gebeuren van 3M tot aan de Schelde. De uitvoering ervan zal gefaseerd gebeuren om rekening te houden met het broedseizoen.